

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Vnde gaudendum sit, & quid docuerit, quoue nos inuitauerit Christi
Natiuitas, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

Angeli cur
Christo nato
apparuerint.

Esaiz 48.
Psalm. 116.
Pax cum tri-
bus quomo-
do seruanda
sit.

Math. 11.

lestis exercitus similitudinem habens: quod tamen non ad pugnam, sed ad Dei laudem ideo erat congregatum, quo Dei prædicaret maiestatem, & sapientiam, & potentiam, & bonitatem latentem in externo, vili quæ apparentia infantis. Hunc, inquam, vt regem suum nobis manifestarent, collaudarent, nobisque gratularentur apparuere Angeli. Vide autem quid dicant: Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Deo cui soli debetur gloriam tribuunt, hominibus verò, qua indigent maxime, pacem. Vide autem quod non hominibus quibuslibet, sed his tantum, qui sunt bonæ voluntatis. *Non est enim pax impijs* dicit Dominus: *sed pax multi a diligentibus legem Dei.* Seruemus igitur nos pacem cum Deo, eius obediendo voluntati: seruemus cum proximo, illum diligendo ac portando: seruemus nobiscum, in animi tranquillitate omnia ferendo. Tunc Christum infantem digne possimus cum pastoribus audire natum, quærere & inuenire, non imperantem angelis, non signa facientem: sed in præsepi ante iumentorum ora iacentem, inuolutum pannis, humilem, mansuetumque corde, qui cum Patre & Spiritu sancto est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM SOLENNITATE.

Vnde gaudendum sit, & quid docuerit, quoque nos inuit auoris Christi natiuitatis.

Natiuitas
Christi quæ
bona obtulit.

Gaudium ori-
ri ex mul-
tis.

Desiderium
patrum anti-
quorum pro
aduentu Chri-
sti quantum.
Luca 10.
Ioan. 1.
Psalm. 7.
Esaiz 64.

Ioan. 3.

Evang. lizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus est vobis hodie Saluator. Luca II. Nemo fratres filijque charissimi quouis onere aut molestia grauatus, non gaudet, sicerta illi promittatur ab hoc onere liberatio. Qui enim tenebris est inclusus, gaudet redire ad lucem. Qui in infirmitate est, gaudet de aduentu medici. Qui captiuitate est detentus, gaudet adesse libertatem. Qui denique damnatus est, gaudet de aduentu aut præsentia saluatoris. Hæc aliaque omnia nobis Christus fuit, quia & nos ediuerso fuimus omnia, puta captiui, cæci, infirmi, ad mortemque damnati. Gaudete igitur omnes, inquit Angelus, quia natus est vobis hodie Saluator, qui ab omni vos molestia liberet. Est enim cæcis lux, infirmis sanitas, captiuis redemptio, damnatis salus, vita mortuis. Nunciabat igitur Angelus his qui gaudere de hoc nouerant, quod natus esset Iesus, spes, salus, & redemptio omnium. Nunciat autem Angelus gaudium. Quapropter sciendum ex multis oriri, vt quis gaudeat Primo, vt si quis rem diu affectat amalsequatur. Christi igitur natiuitas cum diu promissa fuerit mundo, cum esset aduentus continue expectaretur, cum magnis denique postularerit gemitibus, non potuit non esse gaudio, vbi aduenit. Si quidem, vt Christus ait, Multi reges & principes & prophetae voluerunt videre, quæ vos videris, & non viderunt. Et, Abraham, inquit, desiderauit videre diem meum. & vidit, subaui in fide, & gauisus est. Clamabant quoque sancti patres in lymbo: Domine, noli na calos tuos & descende: Et: Vnum mi disrumpere calos, & descendere. Cum itaque tantum esset patrum, tamque astuans desiderium vt veniret, quomodo non potuit gaudium esse mundo, non huic scilicet cuius filij sunt reprobi, atque à filij Dei diuisi: sed mundo, id est, hic viuentibus in mundo, de quo loquitur Ioannes, cum dicit: Sic Deus dilexit mundum, vt daret Filium suum vnigenitum, vt omnis qui credit in illum non pereat sed habeat vitam æternam. Quomodo, inquã, non esset gaudium mundo, quando venit? Magna igitur necessitas, quæ premebat mundum, quæ

qui consilio opeque indigebat Christi, id fecit, ut magnum pro eodem esset desiderium ut veniret. Propterea exultabundus Psalmista canit: *Redemptorem misit populo suo* quia misit eum, qui saluum faceret populum suum à peccatis eorum. Qui igitur tanto opere desiderabatur, veniens necesse erat ut sui desiderabundos gaudio magno reficeret. Similiter secundum gaudium est magnum, ut cum quis liberatur à magno periculo. In quo autem periculo, dic mihi, fuit uniuersus mundus? Profecto sub sententiam aeternae damnationis. Venisse itaque eum qui nos à iugo seruitutis diaboli, à iugo peccati, à damnatione: perpetua, ab omnibus malis alijs, quibus inuoluti tenebamur liberet, nonne ad gaudium hoc merito nos excitaret? Maxime profecto. Erat enim tunc nobiscum, quemadmodum Elaias prophetauerat, dicens: *Populus meus apertius ductus est, & infernus dilatavit animam suam.* Haudquaquam igitur, Augustino teste, liberaretur homo, nisi Deus fieret homo. Gaudium igitur erat de Christi natiuitate. Tercio, gaudium exhibet magnus honor affectus. Qualem putas affectui sumus honorem ex incarnatione & natiuitate Christi? Maximum profecto, quo nec esse, nec euenire nobis posset maior. Siquidem *dedit nobis*, ait Ioannes, *potestatem filios Dei fieri.* Si autem filios, ergo & secundum Apostolum, *haeredes, Haeredes quidem Dei, cohaeredes autem Christi*, imò & ciues & domesticos Dei tam hic in Ecclesia, quàm regni in patria. Quarto, quod magnum generat gaudium est, quando quis à magno se Domino vehementer cognoscit diligi. Nesciui, inquit Bernardus, quantum me Deus diligeret, nisi pro me mori eligeret. Nasci autem idcirco voluit, quia mori pro nobis voluit. Si enim teste Augustino, Deus peccatores non amaret, de caelis ad terram non descenderet. Vide autem, & diligentius hanc charitatem expende. Cùm enim in sua esset potestate, in sua quoque optione modum quo nos redimere vellet, eligere, non alium eligere voluit, quàm eum, quo maximam nobis ostenderet suam erga nos charitatem. Neque enim hoc tantum eius charitatem nobis insinuat, quod nos redimere voluit, sed hoc quod modo, cùm pouisset faciliorem, nos redemit. Voluit enim ad nos venire humilis. Idcirco non elegit parentes potentes, aut iuxta fastum mundi nobiles, sed humiles & pauperes, ne quis timeret illum accedere. Voluit enim non in castro, sed in stabulo nasci, quo doceret omnibus patere accessum, nulli aditum pracludi. Non est, ut causeris in magno illum palatio natum, quo ad illum introitus non pateat. In stabulo natus est, vili & pauperi loco, solus est pauper, est infans, què timere non habes. Quo igitur te non deterreret, sed inuitaret ad se, pauper & humilis natus est. Quo deinde videres, quantum te amaret, quantumque ad se inuitandum pariter & ad diligendum te inuitaret, quo scilicet carnem contra petulantiam assilgere, humilis & mitis esse disceres in vili tugurio, in hyeme, in frigoribus, in nocte, quod paruulis teneris molestiora sunt, voluit nasci. Voluit te aduertere & cognoscere, quanta se maiestas propter te in tam grandem vilitatem humiliaret. Aeternus, vnus horum fieret homo: omnia implens, in praesepio iaceret: mundum regens, nihil in mundo proprium possideret: Angelis imperans, vbera sugeret virginis, omnia pascens, in praesepio iaceret. Immortalis & impassibilis, fieret mortalibus & passibilis. Qui ora aperit mutorum, infans esset. Diues, cuius sunt

Psalm. 110.

Matth. 7.

In quanto periculo fuerit mundus ante Christi aduentum.

Esaias.

Augustin.

Honorè cuiusmodi affectus sui homo ex Christi inuocatione.

Ioan. 1.

Roman. 8.

1 phei 2.

Diligi à magno homino quàm gaudium.

Bernard.

Augustin.

Charitatem quam ostenderit nobis Christus.

Christus cur in stabulo vili voluerit nasci.

Natiuitas Christi quàm fuerit humiliata, & mirabilis.

Leo Papa.

Esaias 50.

omnia, pauper esset. Cui ministrant angeli, ignotus & sine hospitiis esset. Quare hæc omnia filij? Vt charitatem suam ad vos monstraret vobis, & ostenderet quanti vos faceret, quantum ve ad se redamandum vos prouocare niteretur. Ipse enim nobis factus est via sicut dicit: *Ego sum via, veritas*

Ioan. 14.

Via ad regnū
celorum quo-
modo Chri-
stus in seipso
ostendit
aobis.

Psalm 97.
Bernard.

Esaï 7.

Math 3.
Luc 3.

Stabulū cur
in sua natiui-
tate elegerit
Christus.

Cor nostrum
quo modo
Deo traden-
dum sit.

Nasci cur vo-
luerit Chri-
stus in aliena
terra.

Nocte cur
nasci volue-
rit Christus.
Conditiones
natiuitatis
Christi ad qd
valeant.

& *vita* per quam ingredi nos oportet in regnum celorum.

Ne igitur aliam queramus viam, in seipso nobis ostendit, quæ sit via. Nempe via humilitatis, patientiæ, paupertatis & simplicitatis, quam mundum mox ingressus, ante præmōstraret exemplo, quam prædicaret verbo. Imo quam in sua exhibuit natiuitate, per omnem tenuit vitam, vt in Psalmo dicit: *Pauper sum ego, & in la' oribus auerentur meæ: exaltatus autem humiliatus sum, & conturbatus.* Vnde sanctus loquitur Bernardus: Nascitur Dei Filius, in cuius arbitrio erat quodcumque vellet tempus eligere. Christus elegit, quod molestius est, præsertim paruulo & pauperis matris filio, quæ vix pannos haberet ad inuoluendum, præsepe ad reclinandum. Et cum tanta esset necessitas, nullam audio pellium fieri mentionem. Christus utique qui non fallitur, elegit quod carni molestius est, id ergo melius, id vtilius, id potius eligendum. Et quisquis aliud doceat, vel suadeat, ab eo tanquam à seductore cauendum. Et tamen fratres, ipse est qui promissus est olim per Esaïam prophetam paruulus sciens reprobare malū, & eligere bonū. Malū ergo voluptas corporis est: bonum verò afflictio est. Si quidē & hanc elegit, & illam reprobaui puer sapiens, verbū infans. Itaque iam opere docet hic beatissimus infans Iesus Christus, vt fugiamus voluptatē, & agamus penitentiam: appropinquat enim regnum celorum, quod nemini patrum sub lege nec ante legem dictum est appropinquare. Sed huic temperi, & regni celorum, & fugæ seculi, & pœnitentiæ salutaris euangelizatio seruata est. Hæc Domini clamat præsepe, hæc stabulum, hæc panni, hæc manifestant infantilia membra, hæc lachrymæ & vagitus annunciant infantis. Quare enim carere voluit hospitio Dominus Iesus, quare non erat ei in diuersorio locus? Nō ob aliud profecto, quam vt se ostenderet terrena non querere, nec amare. Docere te quoq; voluit, de palatijs non cogitare, nō superbe præsumptosq; edificare, vilitate contentum manere. Ipse stabulum elegit, vt superbas destrueret ædes, hoc est, vt tu mundi curiositatem, mundi sperneres gloriam, edificiorumq; contemneres apparatus. Ipse hospitium non habuit, vt tu illius misertus, cor tuū illi tradas ad inhabitandum. Quomodo trades? Eijciendo malas inclinationes & desideria, vitia & passiones. Nihil enim tā desiderat, quam cor mundum. Solus namq; vult habitare in te sine cōsortio alieno. In aliena terra voluit nasci, vt tu cognoscas te aduenam & peregrinum in hoc seculo, & ab hoc seculo contendas amorē tuum transferre ad cælestia. In nocte voluit nasci, ne nimium te occupes in splendore mundanæ gloriæ & secularis honestatis, sed animum geras simplicē, in Christoq; absconditum. Vnde igitur conditiones natiuitatis eius, quibus mundi prædicauit ac suasit cōtemptum. Hæ enim explicant eius ad te charitatem, cum tanti habitū te videris, cuius curam Christus habuit, & acerba molestiq; infantulus Iesus tui amore, quo te sibi attraheret, tolerauit. Inde igitur, sicut dixi, magnum tibi oriri debet gaudium, quod ab immenso Domino sis amatus. Rectē igitur ex Christi euangelizatur natiuitate gaudium magnum futurū. Sed quibus in-

quis,

quis, nunciatur? Nō enim omnibus est gaudium Christi natiuitas. Siquidē tri-
bus Magis paulō post venientibus & dicentibus. *Vbi est qui natus est rex Iude-*
orum? Herodes rex turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo. Fuit igitur
Christi natiuitas quibusdam fastidio nonnullis odio, multis quoque gau-
dio. Fastidio fuit his qui terrena amantes, cœlestia aut nō appetūt, aut con-
temnūt. Odio fuit his, quorū glorię, ambitioni, aut cupiditati per Christum
aliquid deperibat. Herodes namq; suę metuebat glorię regni: ideo Christū
persequēbatur, timens aut sui expulsiōē, aut regni inuasorē. Iudæorū phari-
sæi Christū persequēbātur, quia tanta eorū erat auaritia, ambitio, iactantia,
tantus vitiorū horū amor, vt Christi verba & eruditiōē tanquam sibi mo-
lestam atq; contrariā persequerētur. Illis igitur fuit solis gaudium, qui vigi-
labant pro gregis sui custodia, quibus Christus futurus erat instructio, redē-
ptio, sanctificatio, exēplarq; vitę. Hi enim Christo indigebant, Christum
requirebāt, quia se suamq; inopiā attendebāt. Quo nūciato aduenisse ad illi-
præsentiā gaudebāt. Quocirca humiles, simplices, pauperes spiritu, vigilan-
tes cōtra diabolū, pro sui custodia solliciti, Deumq; metuētes significabātur in
his pastorib⁹, quibus Christi annuciatur natiuitas. Rectē quidē simplicibus
nunciatur Christi in mundū natiuitas, quandoquidem cum simplicibus est
sermocinatio eius. Ignorabant interea hanc natiuitatē Philosophi & mūdi
sapientes, ignorabāt pagani. Indigni erāt, quibus nūciaretur, scribæ & Pha-
risæi: & cunctis in mundo potētibus, pastorū simplicitas antefertur. Vos
estis charissimi, quibus hoc gaudiū nunciatur, qui estis in luctu peccatorum
vestrorū, qui vigilatis in orationib⁹ ad fores sapientię quotidie. Vos qui nō
habetis, vt diuites, hic consolationē vestram, non estis iusti & magni in ocu-
lis vestris, quib⁹ dicitur. *Natus est vobis hodie Saluator.* Quomodo enim illis
nūciaretur natus Saluator, qui obstrepunt Euangelio, quod Christus verbo
docuit, & opere mōstrauit. Nō loquor de his qui cōtradicūt Euangelio Lu-
theri. Vtinā omnes cōtradicerent, qui neq; verba sana docer, etiā quando E-
uangelium docer, quia nō cū Ecclesia & in sensu, quē spiritus sanctus dedit Ec-
clesiæ Euangelium docer, sed quomodo ab alio spiritu quodā qui dissensionis,
fraudis & seductionis est artifex, accepit. Nec docer exēplo apostata & voti-
fragus, sed seducit quomodo ipse vltro seductus est ex odio Papæ: apud quē
fertur impetrare quæ postulabat non potuisse, atq; nūc tam contra Papam, q̄
cōtra ea q̄ sibi negata sunt, prædicare. Itaq; his qui Christi Euangelio, q̄ Christi
Ecclesiæ obstrepūt, q̄ Christi vitæ & morib⁹ repugnāt, qui Christo reipsa di-
cunt, *Recede à nobis scientiā vāru tuarū nolimus,* quādo nunciaretur, *Natus est*
vobis hodie Saluator, quādoquidē huiusmodi est eorū vita, vt Christus eos
saluare nō possit, quia saluari nolūt. Nō quidē prorsus nolūt: sed vt peccata
sua relinquunt, vt Christo obediant, tanti redemptionē Christi, quæ illis p-
desse possit, nō faciunt. Non luxuriosis, auaris, non homicidis, nō fornicari-
ijs, non ebriosis Christi nunciatur natiuitas: quin qui talia agunt, regnum
Dei non consequentur. Et in hoc Christi vili tugurio, nihil est quod aua-
ri aut gulosi concupiscant, nihil in tam sancta virginea est natiuitate,
quod immundos oblectet. Sed vobis, inquam nunciatur, qui iam cœpistis
imitari, quod in Christo infante didicistis. Iam placet vobis, quod è cœlo
veniens Dei Filius suo exemplo vos docuit. Idcirco *euangelizor vobis gaudium*

Matth. 2.
Natiuitas
Christi qui-
bus fuerit fa-
stidio & o-
dio.

Natiuitas
Christi qui-
bus fuerit
gaudio.

Simplicibus.
cur nunciata
Christi fue-
rit natiuitas.
Prouer. 9.

Lucæ 2.

Euangelium
cur non rectē
doceatur à
Luthero.

Orij Lutheri
contra Papā
origo quæ.
Iob 21.

Galat. 4.

Lucæ 2.

Lucz 2.
1 saiz 44.
Lucz 1.

Ezech. 14.
Lucz 15.

Ioan. 11.

Esaiz. 7.
Esaiz. 57.

Lucz 2.

Angelorum
circa cubas
Christi fre-
quentia &
reuerentia.

Cant. 1.
Bethleem
quomodo cu
pastoribus
eundem sit.

*magnum, quia natus est vobis hodie Saluator. Gaudete gaudio magno, quia Deus Israel visitauit vos, oriens ex alto. Visitauit & fecit redemptionem plebi sue. Visitauit vos vt pater, qui filios suos erudit, pascit, liberat, defendit & prouidit eis hereditatem. Hec omnia nobis Christus fecit. Visitauit vt pastor, dispersas oues congregans, & perditam ouem suis humeris imponens, atque domum reducens. Ad hoc enim venit in mundum, inquit Euangelista, vt filios Dei, qui erant dispersi in mundo, congregaret in vnum. Visitauit vt medicus, qui languidos curaret. Omnes enim eramus infirmi. Omne nempe erat caput languidum & omne cor marens. Venit igitur vt suo nos liuore sanaret. Ceterum, vbi Christi nunciabatur natiuitas ab Angelo plena gaudio, subito comparuit lux caelestis quoque, quae testaretur verba Angeli, pastores inducens ad mirandum & ad querendum eum, qui nunciabatur. *Pa-*
Es est autem, inquit, multitudo caelestis exercitus, laudantium Deum, & dicentium, Gloriam altissimi Deo, & in terra pax hominibus bona voluntatis. Quo credendum insinuat Angelos aut singulos, aut de singulis choris aliquos descendisse, & magna reuerentia, magnaque letitia ad videndum salutandumque regem suum aduolasse. Stupabant enim eius humilitatem nimiam, adorabant eius maiestatem, bonitatem eius collaudabant, officiosissimaque veneratione ad Domini sui matrem se exhibebant. Vnde, vt dixi, nullum Angelum fuisse qui non ideo veniret, vt Christum Deum & hominem saluaret, adoraret, eiq; gratularetur, verisimile est. Quapropter deceret quemque Christianum ad hoc Christi tugurium, imo ad caeleste palatium accedere, & videre regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua. Eamus igitur cum pastoribus Bethleem, & videamus regem nostrum, Saluatoremq; nostrum. Admiremur eius charitatem, & gratias illi, non labiorum duntaxat motu, sed deuotissima effusione cordis agamus. Subiciamus nos eius seruituti & obedientiae, qui torcumnis & penis nostri se amore subiecit. Adiciamus non nihil praeter solitum morem, ad pristinam eius seruitutem, vt posthac feruentiores, humiliores, mitiores, & in omni virtute inueniamur, qua olim, perfectiores. Si enim vetus nostra in deuotio, si inolita detinuerit nos consuetudo, nec profectui nostro aliquid adiecerimus, quid Christi in nobis quaxo hodie operata est natiuitas? Praestemus igitur opere ac veritate, vt etiam ab his qui diligenter nos obseruat quantumuis celare id voluerimus, non possit non percipi, vnde nobis ipsi meliores sumus facti: id largiente nobis Iesu Christo Dei & Virginis Filio, qui cum Patre & Spiritu sancto est Deus vnus benedictus in secula, Amen.*

IN FESTO S. STEPHANI PROTOMARTY-
ris, Lectio Actuum Apostolorum VI. & VII.

Adou.

Stephanus plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga, quae appellatur Libertinorum, & Cyrenensium, & Alexandrinorum, & eorum qui erant a Cilicia & Asia, disputantes cum Stephano. Et non poterant resistere sapientiae & spiritui, qui loquebatur. *Audite.*